

Dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola
a školní jídelna Dobřichovice
Pražská 151, 252 29 Dobřichovice

Č. j.: 2369/2025 SVPD

Minimální preventivní program
(MPP)
Školní rok 2025/2026

DDŠ, Pražská 151, Dobřichovice

www.ddslety.cz

Zpracovala: Mgr. Veronika Brémová, školní metodik prevence DDŠ Dobřichovice

Garant programu: Mgr. Soňa Novotná, vedoucí ZŠ Dobřichovice

Bc. Lucie Řezníčková, vedoucí DDŠ Dobřichovice

Termín realizace programu: 01. 09. 2025 – 31. 8. 2026

Obsah

1	Východiska tvorby MPP DDŠ Dobřichovice a jeho vnitřní zdroje	2
1.1	Základní informace o zařízení.....	3
1.2	Charakteristika ZŠ.....	4
1.3	Charakteristika dětského domova	4
1.4	Hlavní výchovné problémy v DDŠ	5
1.5	Cíl programu	5
1.6	Garant programu a jeho spolupracovníci	5
2	Analýza současného stavu v DDŠ a období školního roku 2025/2026	6
2.1	Stav DDŠ a ZŠ k 1. 9. 2025 (obsazenost tříd a ročníků, obsazení rodinných skupin)	6
2.1.1	Stav ZŠ k 1. 9. 2025 (obsazenost tříd a ročníků)	6
2.1.2	Stav DDŠ k 1. 9. 2025 (věková obsazenost rodinných skupin).....	6
2.2	Personální obsazení DDŠ a ZŠ k 1. 9. 2025	7
2.2.1	Vzdělávání pedagogů, odborných pracovníků a školního metodika prevence	9
2.3	Vnější zdroje	9
2.4	Analýza výchozí situace.....	10
3	Cíle MPP v DDŠ a ZŠ.....	10
3.1	Krátkodobé cíle	11
3.2	Dlouhodobé cíle	11
4	Realizace minimálního preventivního programu	12
4.1	Specifická primární prevence	13
4.2	Nespecifická primární prevence a její cíle	15
4.4	Plán akcí pro rok 2025/2026 v rámci MPP	19
4.5	Propagace uplatňování MPP	23
5	Evaluace roku 2024/2025.....	23

Úvodem

Současná generace dětí se setkává s pestrými škálami problémů a zážitků, které mohou vést nejen ke zvýšené míře stresu, ale také k obranným reakcím, jež často vyústí v téměř nekontrolované konflikty. Při řešení konkrétních situací hrají klíčovou roli rodiče (či jiní zákonní zástupci), škola a spolupracující orgány i instituce sociální péče. Významnou pozici v prevenci patologických jevů mezi mládeží mají také diagnostické ústavy a dětské domovy se školními zařízeními, které poskytují péči nezletilým s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou, případně na základě předběžného opatření. Tyto instituce zajišťují náhradní výchovu s cílem podpořit zdravý vývoj dítěte, jeho řádnou výchovu a vzdělávání.

Dětské domovy se školou (DDŠ) fungují na základě pevně stanoveného režimu, s jasně definovaným školním řádem a promyšleným uspořádáním volnočasových aktivit. I přes tato opatření však nelze zcela zabránit výskytu negativních jevů mezi klienty.

Specifikem DDŠ je, že rizikové chování často vyvolávají i zažívají ti samí klienti, kteří se podobných situací účastnili již v minulosti. To klade na pedagogy, vychovatele i ostatní zaměstnance vysoké nároky, a to nejen v oblasti plnění pracovních povinností, ale také v každodenní ostražitosti a včasném rozpoznávání problémového chování. Nedůslednost či přehlížení nevhodných projevů může vést k eskalaci situací, které mohou vyústit až v závažné incidenty, například fyzické napadení jiného klienta nebo zaměstnance.

Základním nástrojem prevence rizikového chování v našem zařízení je důsledná realizace Minimálního preventivního programu (MPP). Ten staví na aktivním zapojení klientů, rozmanitosti forem preventivní práce a spolupráci celého pedagogického sboru i dalších odborných pracovníků. MPP má dlouhodobý charakter a svou působností zahrnuje nejen základní školu, ale celé zařízení DDŠ.

1 Východiska tvorby MPP DDŠ Dobřichovice a jeho vnitřní zdroje

Minimální preventivní program školy je zpracován na základě Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28), který do prevence rizikového chování zařazuje předcházení zejména následujícím rizikovým jevům: agrese, záškoláctví, šikana, kyberšikana, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a

xenofobie, homofobie, vandalismus, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a sexuální rizikové chování.

Z hlediska specifík našeho zařízení je nutné popsat podrobně jednotlivé úseky. Z pozice školního metodika prevence je větší část věnována vzdělávacímu úseku – škole.

1.1 Základní informace o zařízení

Dětský domov se školou Dobřichovice spadá do sítě zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy jako součást zařízení Dětský domov se školou, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna Dobřichovice.

Dětský domov se školou poskytuje od 1. 10. 2022 komplexní péči maximálně 24 klientům, a to od věku šesti let do ukončení povinné školní docházky, ve výjimečných případech do ukončení středoškolského vzdělání. Jedná se převážně o klienty s diagnózou ADHD, ADD, psychiatrickými diagnózami, poruchami chování, nařízenou ústavní výchovou, děti týrané a zanedbávané z primárních rodin. Mezi klíčové symptomy těchto dětí patří především nepozornost, hyperaktivita, impulzivita, problémy s učením, s výkonností ve škole, s psaním a čtením. Řada dětí má i další psychické problémy: poruchy opozičního vzoru, poruchy chování, asociální nebo delikventní chování, deprese, úzkostné stavy, emoční problémy a problémy v oblasti sociálních dovedností, objevuje se u nich sexuálně rizikové chování. Jedná se o děti, u nichž byla zjištěna přechodná nebo trvalá duševní porucha takového druhu a stupně, že nemohou být vychovávány a vzdělávány v ostatních zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy.

Kapacita zařízení činí od 1. 10. 2022 24 míst, klienti jsou rozděleni do tří rodinných skupin a tří tříd základní školy. Hlavním posláním a cílem DDŠ je naplňování výchovných, vzdělávacích a terapeutických cílů. Výchovné cíle realizuje výchova a odborní pracovníci. Vychovatelé zodpovídají za náplň a realizaci zájmových, relaxačních a odpočinkových činností, které vycházejí z Vnitřního řádu, režimu dne, týdenního programu výchovně vzdělávací činnosti a celoročního plánu DDŠ. Ve své práci plně respektují individuální potřeby klienta zakotvené v programu rozvoje osobnosti dítěte. Toto vše je plně v souladu s platnou legislativou České republiky.

Dále se klienti účastní výchovně vzdělávacích aktivit, které jsou zaměřeny na tělesnou výchovu, výtvarnou výchovu, hudební výchovu a pracovní činnosti a terapeutických aktivit, které jsou jak individuální, tak skupinové.

Vzdělávací cíle realizuje škola. Ve škole jsou klienti vzděláváni ve třech třídách dle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání č. j.: 1070A/2017/SVPD, podle kterého jsou žáci vyučováni ve vzdělávacích oborech pro základní školu a základní školu speciální.

1.2 Charakteristika ZŠ

Základní škola disponuje čtyřmi učebnami, dále učebnou informatiky, tělocvičnou a relaxační místností. Součástí základní školy je také zahrada a sportovní hřiště. Většina místností je určena k potřebám celého zařízení.

Škola je určena primárně pro klienty DDŠ (charakteristika klienta DDŠ viz výše). O žáky se nepřetržitě stará pedagogický sbor.

Snahou školy je vytvořit základy systematické péče pro všechny klienty v zařízení. Cílem je vytvoření nové kvalitní formy výuky na základě odborné specializované týmové komplexní péče.

Pedagogové a psychologové musí hledat cesty, jak účinně pracovat s psychickými možnostmi a potenciální osobností všech klientů, aby dosahovali úspěšnosti ve škole, v pracovním procesu i v životě. Úkolem pedagogických pracovníků je záměrně a soustavně působit na vychovávané a vzdělávané jedince tak, aby byl zajištěn pozitivní rozvoj jejich osobnosti.

Cílem školy je především poskytnutí prostoru k profesní přípravě a vstřípení základních vědomostí nejen příslušného ročníku, ale i z ročníků předcházejících.

1.3 Charakteristika dětského domova

V DDŠ jsou klienti od 1. 10. 2022 rozděleni do tří rodinných skupin. Každý den je pro klienty připraven program podle nastaveného týdenního režimu. Denně se střídají různé výchovně vzdělávací činnosti dle týdenního plánu a terapeutické činnosti podle měsíčního plánu terapeutických činností a klienti mohou v případě zájmu docházet do volnočasových kroužků. V rámci zařízení je všem klientům poskytována pravidelná individuální i skupinová psychologická péče. Klienti mají také prostor pro osobní volno, při kterém tráví čas na PC, na telefonu, sledují filmy apod.

1.4 Hlavní výchovné problémy v DDŠ

Hlavními výchovnými projevy jsou v DDŠ především projevy agresivity vůči ostatním klientům/dospělým – verbální nebo fyzické napadání, sebepoškozování, ničení majetku, sexuálně rizikové chování na dovolenkách a vycházkách, útoky, experimentování s drogami, krádeže, předčasná sexualita.

1.5 Cíl programu

Základním principem strategie prevence rizikového chování je v DDŠ výchova klientů ke zdravému životnímu stylu s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, jejich sociální a osobnostní rozvoj i rozvoj jejich komunikačních dovedností. Předcházení rizikového chování na škole slouží začlenění MPP do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy, zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu, školního výchovně vzdělávacího plánu a řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole a na rodinných skupinách. MPP je založen na podpoře vlastní aktivity klientů, pestrosti forem preventivní práce, zapojení celého pedagogického sboru školy a výchovy a spolupráci se zákonnými zástupci klientů. Velmi důležitou oblastí je podpora smysluplného využívání volného času.

1.6 Garant programu a jeho spolupracovníci

Za koordinaci preventivních aktivit zodpovídá školní metodik prevence rizikového chování Mgr. Veronika Brémová (dále jen ŠMP). ŠMP spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky školy a výchovy, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování klientů. ŠMP seznamuje vedoucí zařízení a vedoucí školy s aktualizovaným programem.

Garantem programu je vedoucí zařízení DDŠ Dobřichovice Bc. Lucie Řezníčková a vedoucí ZŠ Dobřichovice Mgr. Soňa Novotná.

2 Analýza současného stavu v DDS a období školního roku 2025/2026

2. 1 Stav DDS a ZŠ k 1. 9. 2025 (obsazenost tříd a ročníků, obsazení rodinných skupin)

2.1.1 Stav ZŠ k 1. 9. 2025 (obsazenost tříd a ročníků)

Výchovně vzdělávací činnost ve škole zajišťují:

- 4 učitelé
- 1 vedoucí školy
- 10 klientů navštěvuje školu v zařízení
- 2 klienti dochází do základní školy mimo zařízení

Třída	Počet dětí			Věkové složení	Personální obsazení
	ch	d	cel.		
I.	2	0	2	2 chlapci 13 let	Třídní učitel: Mgr. Tomáš Václavík
II.	0	3	3	2 dívky 14 let 1 dívka 13 let	Třídní učitelka: Mgr. Edita Valoušková
III.	0	5	5	1 dívka 15 let 4 dívky 14 let	Třídní učitelka: Mgr. Veronika Svobodová Mgr. Anežka Šuhájková

2.1.2 Stav DDS k 1. 9. 2025 (věková obsazenost rodinných skupin)

Výchovně vzdělávací činnosti v době mimo vyučování zajišťuje:

- 8 kmenových vychovatelů
- 6 asistentů pedagoga na noc

Výchovná skupina	Počet dětí			Věkové složení	Personální obsazení
	ch	d	cel.		
I.	6	0	6	2 chlapci 15 let 2 chlapci 14 let 1 chlapec 13 let 1 chlapec 11 let	Vychovatelé: Jana Ryšavá Bc. Roman Fišer Bc. Michaela Branšovská, Dis.
III.	0	5	5	2 dívky 15 let 2 dívky 14 let 1 dívka 13 let	Vychovatelé: Jitka Nesrovnalová Mgr. Ivo Horký Mgr. Kateřina Balická
IV.	0	4	4	4 dívky 14 let	Vychovatelé: Martina Koháková Jana Hájková

2.2 Personální obsazení DDŠ a ZŠ k 1. 9. 2025

Personální obsazení vedení zařízení:

Statutární orgán: PhDr. Karel Hrubý
Vedoucí zařízení: Bc. Lucie Řezníčková
Vedoucí školy: Mgr. Soňa Novotná
Sociální pracovník: Mgr. Romana Řeháková
Hospodářka: Blanka Bohdanecká

Poradenský preventivní tým

Psycholog: MSc. Barbora Navaříková
Metodik prevence: Mgr. Veronika Brémová
Vedoucí zařízení: Bc. Lucie Řezníčková
Vedoucí školy: Mgr. Soňa Novotná

Denní vychovatelé

Jana Ryšavá

Jana Hájková

Bc. Michaela Branšovská, Dis.

Jitka Nesrovnalová

Martina Koháková

Bc. Roman Fišer

Mgr. Ivo Horký

Noční vychovatelé

Jana Fidrichová

Michal Ryšavý

Milada Langerová

Peter Pozler

Petra Flasarová

Bc. Petra Tušlová

Učitelé

Mgr. Edita Valoušková

Mgr. Anežka Šuhájková

Mgr. Soňa Novotná

Mgr. Veronika Svobodová

Mgr. Tomáš Václavík

Stabilní zkušený kolektiv pedagogů je v našem zařízení více než žádoucí. Jedním z mnoha důvodů důležitosti stálého kolektivu pedagogů je fakt, že naši klienti přijímají s velkými obtížemi každou změnu. Proto i nadále zůstává jednou z priorit zajištění a udržení kvalitních pedagogických a terapeutických pracovníků.

Aplikace specifické primární prevence (dále SPP) v rámci MPP záleží na obsazenosti a momentálním složení charakterů klientů. Sledujeme především tři základní okruhy SPP:

- 1) všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž bychom dříve zjišťovali rozsah určitého problému nebo rizika,
- 2) selektivní prevenci, která je zaměřena na klienty, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového jednání,
- 3) indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl v průběhu pobytu zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů k rodině či jiným zákonným zástupcům, ve škole nebo s vrstevníky.

2.2.1 Vzdělávání pedagogů, odborných pracovníků a školního metodika prevence

Dlouhodobé vzdělávání školního metodika prevence

Pětiletý sebezkušenostní výcvik v integrativní psychoterapii.

Vzdělávání v rámci jednotlivých seminářů a školení zaměřujících se na prevenci, intervenci a práci s jednotlivými oblastmi v rámci vývoje dítěte.

Dlouhodobé vzdělávání psychologa

Pětiletý sebezkušenostní výcvik v integrativní psychoterapii.

Vzdělávání v rámci jednotlivých seminářů a školení zaměřujících se na práci s traumatem, práci s tělem, intervenci a práci s jednotlivými oblastmi v rámci vývoje dítěte, rodinná terapie.

Vzdělávání pedagogů

Požadavkem pro všechny pedagogické pracovníky je vystudovaná speciální pedagogika nebo její započaté studium.

Pedagogičtí pracovníci jsou soustavně vzděláváni v rámci kurzů v zařízení i mimo něj. Mimo to jsou pravidelně informováni školním metodikem prevence (dále jen ŠMP).

- Porady pedagogů – ŠMP informuje ostatní pedagogy o novinkách v resortu primární prevence (PP).
- Aktuality v rámci PP jsou vyvěšovány na nástěnku ve sborovně, rozesílány e-mailem.

2.3 Vnější zdroje

Spolupráce DDŠ a ZŠ v rámci MPP s odborníky a dalšími organizacemi:

- **Středisko výchovné péče Dobřichovice:** konzultace, odborné informace, sdílení
- **Obvodní oddělení Policie ČR Řevnice:** preventivně výchovné působení
- **Nestátní zdravotnické zařízení Řevnice:** obvodní lékař
- **Městský úřad Černošice – odbor sociálně právní ochrany dětí:** odborné konzultace
- **Pedagogicko-psychologická poradna Koloběžka Černošice:** odborné konzultace, metodická pomoc

- **Ambulantní psychiatři:** ambulantní péče o děti s psychiatrickými diagnózami
- **Ambulantní klinický psycholog:** ambulantní péče o děti s psychiatrickými diagnózami
- **Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 10:** odborné konzultace, metodická pomoc
- **Sociální kurátoři pro mládež, psychologové, ostatní organizace:** odborné konzultace, metodická pomoc
- **Psychiatrické léčebny:** pobytová péče o děti s psychiatrickými diagnózami
- **CDZ Beroun:** ambulantní služby pro klienty v péči psychiatra
- **Tree klinik Zbraslav:** ambulantní služby pro klienty v péči psychiatra
- **Základní umělecká škola:** volnočasové kroužky

2.4 Analýza výchozí situace

Způsoby průběžného řešení rizikového chování dětí DDŠ ve školním roce 2025/26:

Klienti jsou motivováni pravidelným hodnocením jejich chování, které jim přináší určité výhody, body, které mohou dále vyměňovat za jednotlivé činnosti. Je dbáno především na to, aby klienti rozuměli a měli sami náhled, z jakého důvodu jsou pozitivně či negativně hodnoceni ze strany dospělých. Motivací je také odnětí některých výhod, či možnost účastnit se různých atraktivních činností a školních či mimoškolních výletů.

Velmi důležitý a prospěšný je individuální přístup k jednotlivým klientům, díky němuž se daří výrazně snížit verbální i fyzickou agresivitu nejproblémovějších klientů vůči druhým klientům a dospělým pracovníkům DDŠ a ZŠ.

3 Cíle MPP v DDŠ a ZŠ

Prvořadým cílem MPP je úspěšné uplatnění systému prevence rizikového chování, který je zaměřen na snížení možných rizik závadového jednání klientů, včetně ochrany před násilím, a současně přispívá k výchově ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti. Jedná se o soubor plánovaných činností, pravidel a doporučení, které jsou součástí:

- školního vyučování,
- skupinové a individuální psychoterapie,
- sociálního učení ve vyučování a v mimoškolní činnosti,

- pestré nabídky mimoškolních aktivit (zájmové kroužky),
- pracovní terapie a sportu (v rámci režimu dne a týdenních plánů).

3.1 Krátkodobé cíle

Pro klienty

Na začátku školního roku jsou s klienty realizovány adaptační výlety a třídám je poskytnuta větší časová dotace pro trávení času se svým třídním učitelem. Na základě těchto aktivit předpokládáme lepší spolupráci a komunikaci mezi žáky navzájem; mezi žáky a třídním učitelem a vytvoření pozitivních vazeb ve třídě.

Pravidelné hodnocení Celoročního plánu školy (Témata měsíce) ve škole.

Plnění plánu aktivit MPP a jeho průběžné vyhodnocování.

Opětovné zařazení pravidelných volnočasových aktivit pro klienty (jóga, tancování, skate, malování, keramika, zahradničení, apod.). Děti tak mohou svůj volný čas trávit smysluplně a aktivně.

Pravidelné zařazení terapeutických aktivit: arteterapie, aART, pohybová průprava a skupinových terapií jednotlivých rodinných skupin a komunitních setkávání všech klientů.

Provedení monitoringu rizikového chování v průběhu 1. pololetí – zaměření především na problematiku šikany a netolerance.

Pro učitele a vychovatele

Pravidelné porady učitelů a vychovatelů s psychologem a ŠMP z důvodu monitorování aktuální situace rizikového chování.

Vzdělávání pedagogických pracovníků, aby byli lépe orientováni v problematice rizikového chování a dokázali lépe pracovat s problémy ve třídě a v rodinné skupině.

Úzká spolupráce vzdělávacího a výchovného úseku, tedy učitelů a vychovatelů.

3.2 Dlouhodobé cíle

Vytvořit funkční preventivní program školy a výchovy tím, že se do jeho tvorby a realizace zapojí všichni pedagogičtí pracovníci DDŠ.

Získat podporu a pochopení všech pedagogických pracovníků v otázce nutnosti prevence a její realizace, podporovat průběžné vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování.

Zlepšovat komunikační a asertivní dovednosti klientů, zlepšovat jejich sebeovládání a nenásilné zvládání konfliktů formou interaktivních metod přímo ve výuce i mimo vyučování.

Prostřednictvím pravidelných třídnických hodin zvyšovat sociální kompetence žáků, vést je k zodpovědnosti za svoje chování.

Neustálým zlepšováním prostředí a podpory pozitivního klima ve škole a na výchově zajistit klientům příjemné a podnětné prostředí, aby do školy chodili s oblibou a pozitivně naladěni.

Zapojit jiné organizace do preventivního programu školy, využívat nabízené programy nestátních organizací, financovat další vzdělávání pedagogů, využívat dotační programy MŠMT.

Pravidelně navštěvovat a vyhledávat tematická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou tak, abychom zvyšovali informovanost klientů v problematických oblastech.

Seznámit všechny pracovníky školy a výchovy s programem proti šikanování.

Snížit počet rizikového chování u dětí DDŠ (potírání projevů šikany, agrese, nadřazenosti atd.).

Vytvořit dlouhodobou funkční strategii v oblasti primární prevence.

Vytvořit právní vědomí, mravní a morální hodnoty, společenské normy.

Udržet příznivé sociální klima – pocit důvěry, atmosféru pohody a klidu.

Podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu a osvojení pozitivního sociálního chování.

4 Realizace minimálního preventivního programu

Cílem MPP je zabránit rizikovému chování v daných oblastech, nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi klienty. Metody MPP jsou v rámci primární prevence zaměřeny především na:

- 1) **předcházení rizikovým jevům v chování klientů:** šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus, kriminalita, delikvence, užívání návykových látek (tabák, alkohol,

omamné a psychotropní látky) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním těchto návykových látek, předčasná sexualita.

- 2) **rozpoznání a zajištění včasné intervence:** týrání a zneužívání dětí (v případech výjezdů klientů k zákonným zástupcům), ohrožování mravní výchovy mládeže, poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie), šikana, užívání návykových látek atd.

4.1 Specifická primární prevence

Aplikace specifické primární prevence (dále SPP) v rámci MPP záleží na obsazenosti a momentálním složení charakterů klientů. Ve své podstatě sledujeme především tři základní okruhy SPP:

- 1) všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž bychom dříve zjišťovali rozsah určitého problému nebo rizika,
- 2) selektivní prevenci, která je zaměřena na klienty, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového jednání,
- 3) indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl v průběhu pobytu zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů k rodině či jiným zákonným zástupcům, ve škole nebo s vrstevníky.

Úloha vedoucí zařízení DDŠ a vedoucího ZŠ při řízení primární prevence rizikového chování:

Vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb v DDŠ se zaměřením na prevenci rizikového chování,
- koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním MPP a jeho začleněním do ŠVP školy,
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování v DDŠ
- jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování,

- pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro intervenční činnost s žáky ve škole,
- podporou týmové spolupráce školního metodika prevence, psychologa, sociálního pracovníka, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků při přípravě, realizaci a vyhodnocování MPP.

Úloha školního metodika prevence DDS a ZŠ během primární prevence MPP:

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny právním předpisem. Mezi hlavní metodické a koordinační úkoly metodika prevence v DDS patří:

- tvorba nebo její koordinace a kontrola realizace preventivního programu školy,
- koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci rizikového chování,
- metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy i dětského domova v oblasti prevence rizikového chování (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy a rodinnými skupinami),
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování,
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů,
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence včetně navržených a realizovaných opatření.

Začlenění primární prevence ve vyučování:

Problematika prevence rizikového chování je do ŠVP začleněna tak, že se prevence rizikového chování stala přirozenou součástí osnov a výuky jednotlivých předmětů a není pojímána jako nadstandardní aktivita školy. Důležitou roli hraje třídní učitel.

Úloha třídního učitele během uplatňování primární prevence:

- spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci MPP a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu s Vnitřním řádem a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené a bezpečné atmosféry a pozitivního

sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,

- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy,
- ve spolupráci především se sociálním pracovníkem a psychologem získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštích žáků třídy, které zaznamenává prostřednictvím PC do příslušných výchovných záznamů.

Zařazování jednotlivých okruhů primární prevence v průběhu školního roku:

Okruhy prevence jsou nenásilně zařazovány do výuky a třídní učitelé, kteří své žáky nejlépe znají, rozhodují, na kterou problematiku prevence je nejlépe se zaměřit. Pozornost je nadále věnována rozvíjení komunikace tak, aby klienti dokázali otevřeně vyjadřovat své názory v třídním kolektivu. Nejvíce informací získávají žáci v předmětu Výchova k občanství a Výchova k přírodě.

Do učebních plánů ostatních předmětů jsou taktéž rozpracována jednotlivá příslušná témata prevence.¹ Aby byla pro klienty témata zajímavější a snáze pojímatelná, učí se klienti, v souladu s vhodností, formou her, kde se vzájemně lépe poznávají, zároveň se tím učí toleranci a spolupráci.

Jednotlivá témata si učitelé a vychovatelé rozpracovávají v rámci svých předmětů a výchovné činnosti s ohledem na věk, momentální problémy jednotlivce a v souladu se stanoveným individuálním vzdělávacím plánem. Každé téma prolíná jak školní výukou v rámci Celoročního plánu školy (Témat měsíce), tak rodinnou výchovou v domově.

4.2 Nespecifická primární prevence a její cíle

Nespecifickou primární prevencí jsou veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času. Jedná se především o zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Volnočasové aktivity při DDŠ:

Tradiční akce:

¹ Témata primární prevence jsou zvlášť zapracovávána do průřezových témat RVP a Školního výchovně vzdělávacího plánu

- Halloweenská besídka
- Mikulášská besídka
- Vánoční strom přání
- Vánoční jarmark, dobročinné pečení perníků
- Vánoční besídka
- Tříkrálová sbírka
- Velikonoční výslužka
- Dobřichovická míle
- Výchovně vzdělávací přenesené pobyty – podzimní, jarní, letní
- Edukativní programy v rámci oslavy Dne Země
- Dračí lodě
- Zahradní slavnost, rozloučení se školním rokem a odcházejícími klienty
- Akce v rámci spolupráce se sponzory, podporovateli

Příležitostné akce a prezentace zařízení dětmi:

- Účast na sportovních a uměleckých soutěžích (např. fotbalové soutěže, volejbalové soutěže)
- Návštěvy příležitostných výstav a akcí k danému tématu

Organizace zájmových činností:

- Zájmová činnost je organizována pravidelně dle týdenního programu výchovně vzdělávací činnosti,
- Všem klientům jsou nabízeny výběrově pestré zájmové činnosti, při kterých dochází k přirozenému prolínání klientů ze všech rodinných skupin,
- Na činnosti se podílejí zpravidla všichni vychovatelé, psycholog, etoped či sociální pracovníci, nabídka je klientům předkládána dle aktuálních možností,
- K zájmové činnosti využívají klienti prostor a vybavení DDŠ.

4.3 Strategie řešení a předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje náročnou práci s žákem. Školní neúspěšnost je obrazem i důsledkem individuálních rozdílů, jednak v osobnosti žáků (např. v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či

disharmoničnosti osobnosti), jednak v oblasti jejich výkonnosti ve škole a v jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv: a) osobnost dítěte – speciální vzdělávací potřeby žáka (např. snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace) b) odlišné kulturní prostředí a odlišné životní podmínky (nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole - mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem).

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit žáka kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny školního neúspěchu. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb pak umožní nastavit vhodná podpůrná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen nastavená podpůrná opatření akceptovat a produktivně zužít. Podpůrná opatření jsou volena individuálně na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáků. Jedná se zejména o: a) individuální přístup (motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce) b) přímou intervenci učitele c) poskytování individuálních konzultací a doučování d) vypracování plánu pedagogické podpory e) vypracování IVP.

Postup při řešení školní neúspěšnosti:

- 1) Práce s žákem.
- 2) Zvýšená spolupráce s rodinnou skupinou žáka a jeho kmenovým vychovatelem.
- 3) Práce se sociálním klimatem třídy.

Rodinná skupina a kmenový vychovatel jsou informováni o výsledcích vzdělávání svých klientů zápisy v žákovských knížkách, v rámci konzultačních hodin a rodičovských schůzek. V první fázi zde třídní učitel, popř. učitel daného předmětu, ve kterém žák neprospívá (vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) informuje kmenového vychovatele a společně se domluví na dalším postupu.

- 1) V případě, že zvolený model není funkční, TU domluví jednání s kmenovými vychovateli a žáky, kteří neprospívají.

- 2) Je stanoven termín další schůzky, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s kmenovým vychovatelem a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel, popř. výchovný poradce.
- 3) Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
- 4) Při vysoké absenci žáka se koná jednání s kmenovým vychovatelem preventivně - TU, žák a kmenový vychovatel.
- 5) Na závěr školního roku je v případě potřeby podpora vyhodnocena na společné schůzce s kmenovým vychovatelem a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže).
- 6) V rámci sociálního klimatu třídy je také možné využít pozitivních sociálních vazeb v kolektivu, kdy si žáci v rámci třídy poskytují při výukových obtížích jednoduššího charakteru podporu vzájemně (žáci doučují své spolužáky).

Formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti:

Pro efektivitu poskytnutých podpůrných opatření jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním),
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem,
- možnost plnit zadané úkoly ve volných hodinách ve škole, možnost doučování,
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu,
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu,

- individuální práce s žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva,
- domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel zve kmenové vychovatele současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s nimi dohodl, jak mohou svého klienta podpořit. Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření je nezbytné opakování ročníku.

4.4 Plán akcí pro rok 2025/2026 v rámci MPP

Září

- Výchovně vzdělávací akce zátěžového charakteru za účelem stmelení nového kolektivu žáků
- Záškoláctví
- BOZP
- Sezónní práce na zahradě
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Říjen

- Halloweenská besídka
- Bezpečné chování na sociálních sítích a rizika spojená s kyberprostorem
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení

- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Listopad

- Posvícení v Letech
- Beseda kriminalita mládeže – trestní odpovědnost
- Program sexuální prevence a intervence
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Prosinec

- Mikulášská nadílka
- Vánoční školní projekt
- Vánoční besídka
- Účast na adventních trzích ve městě
- Úklid kostela v Dobřichovicích
- Závislostní chování a užívání návykových látek
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Leden

- Šikana, kyberšikana
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Únor

- Agrese, násilí
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Březen

- Program sexuální prevence a intervence
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Duben

- Pálení Morany, tradice
- Velikonoční akce
- Účast na Dni Země – úklid Velké Ameriky a jejího okolí
- Vysazování stromků v lese – spolupráce s ČL
- Intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Květen

- Škola v přírodě
- Pěší turistika
- Sportovní akce
- Dračí lodě
- Netolismus
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů

Červen

- Výchovně vzdělávací akce zaměřené na vzájemnou spolupráci a pomoc
- Zahradní slavnost

- Sportovní výjezdy
- Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- Pravidelně, jednou za týden: řízené sportovní lekce, třídnické hodiny v každé třídě (vede třídní učitel, jsou zaměřené na aktuální problematiku a potřeby třídy a jednotlivých žáků), sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelně, jednou za 14 dní: setkání samosprávy s vedoucím školy a s vedoucí zařízení
- Pravidelně, jednou za měsíc: skupinové terapie jednotlivých rodinných skupin, komunity všech klientů, edukativní komunity, měsíční sebereflexe a zpětná vazba jednotlivých rodinných skupin a jejich členů
- Pravidelná individuální psychologická a etopedická sezení jednotlivých klientů
- Rozlučková komunita celého zařízení pro klienty, kteří DDŠ na konci školního roku opouštějí

Červenec a srpen

- Letní výjezdové akce mimo DDŠ (kempování, kola, voda, apod.)
- Účast na letních táborech mimo DDŠ

Účast na regionálních akcích během celého roku.

4.5 Propagace uplatňování MPP

- trvale instalované nástěnky,
- skupinová sezení,
- individuální sezení,
- komunity,
- semináře, besedy,
- www stránky.

5 Evaluace roku 2024/2025

Prevence rizikového chování byla v uplynulém školním roce v zařízení chápána jako jedna z klíčových oblastí práce s klienty, zejména z hlediska jejich pozitivního směřování do budoucna. Na její realizaci se podíleli nejen školní metodik prevence, ale také všichni pedagogičtí pracovníci DDŠ, především poradenský preventivní tým. Psycholog a etoped pracovali s klienty pravidelně v

průběhu celého školního roku, a to jak formou plánovaných setkání, tak i v rámci řešení krizových situací. Součástí jejich činnosti byla také edukace pedagogického sboru v oblasti krizových plánů a postupů. V průběhu roku došlo k odchodu etopeda, jehož činnost je v tomto typu zařízení nepostradatelná, probíhá aktivní hledání náhrady.

S klienty byla v rámci prevence rizikového chování realizována široká škála témat. Učitelé a vychovatelé je zpracovávali především v rámci výuky a výchovné činnosti, vždy s ohledem na věk, individuální potřeby a aktuální problémy jednotlivých klientů a v souladu s jejich IVP. Témata byla provázána se školní výukou i každodenní výchovou v domově. Pravidelně probíhala komunitní sezení, při nichž klienti refleктоvali své chování a prožívání, hodnotili uplynulý týden a získávali zpětnou vazbu od pedagogického týmu.

Nejčastěji se otevírala témata sexuální prevence, bezpečného užívání sociálních sítí, prevence kyberšikany a vztahových problémů. Vzhledem k aktuálnímu složení skupiny dívek (převážně ve věku 14–15 let) byla těmto oblastem věnována intenzivní skupinová i individuální práce. U chlapců ve věku 13–15 let byla zaznamenána zvýšená míra konfliktního chování a fyzické agrese, spojená s potřebou ventilace emocí prostřednictvím vzteku. S těmito projevy se systematicky pracovalo, zejména v rámci etopedické péče.

V oblasti spolupráce s rodinami se podařilo úspěšně reintegrovat tři klienty do domácí péče. Jeden chlapec absolvoval 8. ročník základní školy mimo zařízení, další chlapec zahájí školní docházku mimo DDS od září 2025. Dvě dívky byly přemístěny do dětského domova, nikoli do výchovného ústavu, což je vnímáno jako pozitivní výsledek následné péče.

Preventivní aktivity pokračovaly i v období prázdnin, a to zejména prostřednictvím přenesených pobytů organizovaných výchovným úsekem. Tyto pobyty rozvíjely u klientů dovednosti spolupráce, tolerance, porozumění a vzájemné pomoci. Dva klienti se zúčastnili běžného letního tábora mimo zařízení, jeden z nich dokonce v zahraničí (Rakousko).

Po celý rok byla klientům k dispozici informační místa na chodbách s aktuálními informacemi o preventivních akcích, kontakty na odborná pracoviště, ukázkami prací klientů či informacemi o legislativních změnách. Tradičně byla pozornost věnována i vytváření příznivého prostředí – klienti se spolu s pedagogy podíleli na výzdobě školy, domků, zahrady a venkovních sportovišť, čímž přispěli k přípravě prostředí pro nadcházející školní rok.

Klienti měli možnost obracet se na jim blízké pedagogy, školního metodika prevence, psychologa, etopeda, sociální pracovníci nebo vedení zařízení. K dispozici byla také schránka důvěry, která však v daném školním roce nebyla využita. Po celý rok probíhala pravidelná individuální i skupinová psychologická a etopedická sezení, terapeutické skupiny rodinných skupin, komunitní setkání celého zařízení i vzdělávací komunity. Preventivní prvky byly systematicky zařazovány do individuální i skupinové práce.

Školní rok 2024/2025 byl náročný zejména z hlediska práce s výchovnými problémy. U mnoha klientů byly diagnostikovány psychické obtíže, jako jsou deprese, úzkostné poruchy či následky traumat, které vyžadují medikaci. Potřeba individuální péče a cílená preventivní práce se tak ukázala jako zcela zásadní.